

TRG ELEKTRIČNE ENERGIJE IN »NAVZKRIŽNO SUBVENCIONIRANJE«

Velimir Bole in Robert Volčjak

V predlogu Reforme avtorji trdijo, da je na trgu električne energije znatno »navzkrižno subvencioniranje«. Predlagajo drastično povečanje cen neposrednim uporabnikom električne energije. V medijih se razpravlja kar o zapiranju Taluma!

Poleg »navzkrižnega subvencioniranja« so možni vsaj še trije razlogi za predlagano cenovno racioniranje neposrednih uporabnikov električne energije. Prvi alternativni razlog so oportunitetne izgube ponudnikov električne energije, ki jih imajo zaradi težav s prenosnimi zmogljivostmi pri uvozu ali tranzitu energije in zato nižjega izvoza električne energije v Italijo, drugi možen razlog je izkoriščanje tržne moči, tretji pa okoljevarstvene zahteve.

Struktura cen električne energije po velikosti in moči porabe je v Sloveniji podobna kot v večini držav EU, kar je v popolnem nasprotju s trditvami iz predloga Reforme.

Ravnotežje na trgu električne energije po racioniranju neposrednih uporabnikov bi bilo narodnogospodarsko manj ugodno ne le od ravnotežja pri liberaliziranem trgu, temveč tudi od ravnotežja na samozadostnem trgu, na katerem se preko mej trguje le z rezidualnimi količinami električne energije.

V primeru cenovnega racioniranja neposrednih uporabnikov s trga, se nebi zaprla le ta podjetja, temveč bi bili pri optimalnem ekonomskem voznem redu nepotrebni tudi elektrarni Trbovlje in TE-TO Ljubljana. Odveč bi bili tudi za rezervne kapacitete!

Zaradi racioniranja neposrednih uporabnikov s trga bi se prenosna renta na trgu delavnik-off-peak električne energije skoraj podvojila. Zaradi veljavne, sistemsko napačne(!), dodelitve prenosne rente, bi se zato potencialni dobički posrednikov na trgu lahko podvojili. Pričakovanja posrednikov na trgu, zaradi večje prenosne rente, bi lahko bila četrti možen razlog za predlagano racioniranje neposrednih uporabnikov s trga električne energije!

Ključne besede: trg električne energije, tržna struktura, regulacija, industrijska politika

JEL: L94, L11, L51